

**ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΡΩΤΟ
ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ - ΜΕΡΟΣ Ι**

Αριθμός 4872	Παρασκευή, 4 Φεβρουαρίου 2022	23
--------------	-------------------------------	----

Ο περί της Προστασίας Προσώπων που Αναφέρουν Παραβάσεις του Ενωσιακού και Εθνικού Δικαίου Νόμος του 2022 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 6(I) του 2022

ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΠΡΟΒΛΕΠΕΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΥΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣ
ΤΟΥ ΕΝΩΣΙΑΚΟΥ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Προοίμιο.	Για σκοπούς-
Επίσημη Εφημερίδα της Ε.Ε.: L305, 26.11.2019, σ. 17.	(α) εναρμόνισης με την πράξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τίτλο «Οδηγία 2019/1937/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23 ^{ης} Οκτωβρίου 2019 σχετικά με την προστασία προσώπων που αναφέρουν παραβιάσεις του δικαίου της Ένωσης», και
	(β) καθίδρυσης ενός αποτελεσματικού πλαισίου ειδικής έννομης προστασίας εκείνων των εργοδοτούμενων στον δημόσιο ή στον ιδιωτικό τομέα, οι οποίοι προβαίνουν σε αποκάλυψη πληροφοριών και στοιχείων που περιήλθαν στην κατοχή τους ή υπέπεσαν, αντιστοίχως, στην αντίληψή τους εντός του εργασιακού τους χώρου, για τα οποία έχουν την εύλογη πεποίθηση ότι είναι αληθή και σχετίζονται με παραβάσεις του εθνικού δικαίου,
	Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:
Συνοπτικός τίτλος.	1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Προστασίας Προσώπων που Αναφέρουν Παραβάσεις του Ενωσιακού και Εθνικού Δικαίου Νόμος του 2022.

ΜΕΡΟΣ Ι ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	
Ερμηνεία.	2. Στον παρόντα Νόμο, εκτός αν από το κείμενο προκύπτει διαφορετική έννοια-
23(III) του 2000 22(III) του 2012. 22(III) του 2006 23(III) του 2012. Κεφ. 161. 97(I) του 2012. 51(I) του 2004 62(I) του 2008. Κεφ. 154. 3 του 1962 43 του 1963 41 του 1964 69 του 1964 70 του 1965 5 του 1967 58 του 1967 44 του 1972 92 του 1972 29 του 1973 59 του 1974 3 του 1975 13 του 1979 10 του 1981 46 του 1982 86 του 1983 186 του 1986 111 του 1989 236 του 1991 6(I) του 1994 3(I) του 1996 99(I) του 1996 36(I) του 1997 40(I) του 1998 45(I) του 1998 15(I) του 1999 37(I) του 1999 38(I) του 1999 129(I) του 1999 30(I) του 2000 43(I) του 2000 77(I) του 2000 162(I) του 2000 169(I) του 2000 181(I) του 2000 27(I) του 2001 12(I) του 2002 85(I) του 2002 144(I) του 2002 145(I) του 2002 25(I) του 2003 48(I) του 2003 84(I) του 2003 164(I) του 2003 124(I) του 2004 31(I) του 2005 18(I) του 2006 130(I) του 2006 126(I) του 2007 127(I) του 2007 70(I) του 2008 83(I) του 2008 64(I) του 2009	«αδικήματα διαφθοράς» σημαίνει τα αδικήματα που προβλέπονται στον περί της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Ποινικοποίηση της Διαφθοράς (Κυρωτικό) Νόμο, τον περί του Πρόσθετου Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Ποινικοποίηση της Διαφθοράς (Κυρωτικό) Νόμο, τον περί Πρόληψης της Διαφθοράς Νόμο, τον περί Αθέμιτης Κτήσης Περιουσιακού Οφέλους από Αξιωματούχους και Λειτουργούς του Δημοσίου Νόμου, καθώς και τα αδικήματα που προβλέπονται στον περί Ποινικού Κώδικα Νόμο και εμπεριέχουν το στοιχείο του δεκασμού, της δωροληψίας ή της κατάχρησης εξουσίας ή εμπιστοσύνης·

56(Ι) του 2011 72(Ι) του 2011 163(Ι) του 2011 167(Ι) του 2011 84(Ι) του 2012 95(Ι) του 2012 134(Ι) του 2012 125(Ι) του 2013 131(Ι) του 2013 87(Ι) του 2015 91(Ι) του 2015 112(Ι) του 2015 113(Ι) του 2015 31(Ι) του 2016 43(Ι) του 2016 31(Ι) του 2017 72(Ι) του 2017 23(Ι) του 2018 24(Ι) του 2018 108(Ι) του 2018 134(Ι) του 2020 150(Ι) του 2020 27(Ι) του 2021 45(Ι) του 2021 190(Ι) του 2021.	
	«άμεση διάκριση» σημαίνει τη λιγότερο ευνοϊκή μεταχείριση που υφίσταται ένα πρόσωπο σε σχέση με αυτή που υφίσταται, υπέστη ή θα υφίστατο σε ανάλογη κατάσταση ένα άλλο πρόσωπο·
	«αναφερόμενος» σημαίνει το φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο κατονομάζεται στην αναφορά ή στη δημόσια αποκάλυψη ως πρόσωπο στο οποίο αποδίδεται η παράβαση ή με το οποίο σχετίζεται το εν λόγω πρόσωπο·
	«αναφέρων» σημαίνει το φυσικό πρόσωπο το οποίο αναφέρει ή αποκαλύπτει δημόσια πληροφορίες, σχετικά με παραβάσεις, τις οποίες απέκτησε στο πλαίσιο των εργασιακών δραστηριοτήτων του·
	«αναφορά» σημαίνει την παροχή πληροφοριών, προφορικώς ή γραπτώς, σχετικά με παραβάσεις·
	«αντίποινα» σημαίνει οποιαδήποτε άμεση ή έμμεση πράξη ή παράλειψη η οποία συμβαίνει σε εργασιακό πλαίσιο και είναι αποτέλεσμα εσωτερικής ή εξωτερικής αναφοράς ή δημόσιας αποκάλυψης, και η οποία προκαλεί ή ενδέχεται να προκαλέσει αδικαιολόγητη βλάβη στον αναφέροντα·
	«αρμόδια αρχή» σημαίνει υπηρεσία, αρχή, οργανισμό, υπουργό, υφυπουργό, τμήμα, συμβούλιο, έφορο ή επίτροπο που βάσει του ενωσιακού ή του εθνικού δικαίου παραλαμβάνει αναφορές στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του ή έχει υπό την ευθύνη του την εποπτεία ή/και τη διερεύνηση πράξεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Νόμου, καθώς και οποιαδήποτε άλλη αρχή, υπηρεσία, οργανισμό ορίζεται ως τέτοια με διάταγμα του Υπουργικού Συμβουλίου·
59(Ι) του 2010 114(Ι) του 2010 126(Ι) του 2010 2(Ι) του 2012 37(Ι) του 2012 170(Ι) του 2012 193(Ι) του 2012 106(Ι) του 2014 194(Ι) του 2014 176(Ι) του 2015 1(Ι) του 2017 52(Ι) του 2017 115(Ι) του 2017 132(Ι) του 2018 126(Ι) του 2019 194(Ι) του 2020 88(Ι) του 2021	«αυτοτελώς εργαζόμενος» έχει την έννοια που αποδίδεται στον όρο αυτό στο άρθρο 2 του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου·

101(Ι) του 2021 168(Ι) του 2021.	
	«δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα» σημαίνει κάθε πληροφορία που αφορά σε ταυτοποιημένο ή ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο·
	«δημόσια αποκάλυψη» σημαίνει τη διάθεση στο κοινό πληροφοριών σχετικά με παραβάσεις·
7(Ι) του 2008 12(Ι) του 2014 40(Ι) του 2017 121(Ι) του 2017 20(Ι) του 2019.	«δημόσιος τομέας» ή «νομικό πρόσωπο δημοσίου τομέα» σημαίνει τη δημόσια υπηρεσία ως ορίζεται στο Άρθρο 122 του Συντάγματος, κάθε ανεξάρτητη υπηρεσία ή αρχή για την οποία γίνεται πρόνοια στον ετήσιο κρατικό προϋπολογισμό και περιλαμβάνει την Αστυνομία, την Πυροσβεστική Υπηρεσία, τη Δημόσια Εκπαιδευτική Υπηρεσία, το Στρατό της Δημοκρατίας, καθώς και κάθε νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή οργανισμό δημοσίου δικαίου, περιλαμβανομένων των αρχών τοπικής αυτοδιοίκησης ή οποιοδήποτε άλλο οργανισμό δημοσίου δικαίου χωρίς νομική προσωπικότητα που θεσμοθετείται με νόμο προς το δημόσιο συμφέρον και τα κεφάλαια του οποίου είτε παρέχονται είτε είναι εγγυημένα από τη Δημοκρατία, καθώς και νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου και κρατική ή ημικρατική εταιρεία, όπως οι όροι αυτοί ερμηνεύονται στον περί Ασυμβιβάστου προς την Άσκηση των Καθηκόντων Ορισμένων Επαγγελματικών και άλλων Συναφών Δραστηριοτήτων τους Νόμο·
	«δημόσιος υπάλληλος» σημαίνει πρόσωπο που κατέχει δημόσια θέση είτε μόνιμα είτε προσωρινά είτε με αναπλήρωση·
	«διάκριση» σημαίνει άμεση ή έμμεση διάκριση και περιλαμβάνει παρενόχληση και εντολή για την εφαρμογή διακριτικής μεταχείρισης·
	«διαμεσολαβητής» σημαίνει φυσικό πρόσωπο που στηρίζει τον αναφέροντα στη διαδικασία αναφοράς σε εργασιακό πλαίσιο και τηρεί τη βοήθεια εμπιστευτική·
8 του 1967 25 του 1968 23 του 1969 26 του 1970 34 του 1972 66 του 1972 5 του 1973 85 του 1979 55 του 1980 65(Ι) του 1993 79(Ι) του 1996 26(Ι) του 1997 110(Ι) του 1999 165(Ι) του 2001 66(Ι) του 2002 72(Ι) του 2002 169(Ι) του 2002 18(Ι) του 2005 42(Ι) του 2011.	«Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών» σημαίνει το δικαστήριο που ιδρύθηκε δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 12 του περί Ετησίων Αδειών μετ' Απολαβών Νόμου·
	«έμμεση διάκριση» υφίσταται όταν σε περίπτωση που εκ πρώτης όψεως ουδέτερη διάταξη, κριτήριο, πρακτική, πράξη ή παράλειψη θέτει πρόσωπο σε μειονεκτική θέση, σε σύγκριση με άλλα πρόσωπα που είναι σε ανάλογη κατάσταση, εκτός εάν αυτή η διάταξη, το κριτήριο, η πρακτική, η πράξη ή η παράλειψη μπορεί να δικαιολογηθεί αντικειμενικά από νόμιμο σκοπό και τα μέσα για την επίτευξη του σκοπού αυτού είναι κατάλληλα, ανάλογα και αναγκαία·
	«ενημέρωση» σημαίνει την παροχή ενημέρωσης στον αναφέροντα για τα μέτρα που προβλέπεται να ληφθούν ή έχουν ληφθεί στο πλαίσιο της παρακολούθησης και για τους λόγους της εν λόγω παρακολούθησης·
	«εξωτερική αναφορά» σημαίνει την προφορική ή γραπτή παροχή πληροφοριών σχετικά με παραβάσεις σε αρμόδια αρχή μέσω εξωτερικού διαύλου αναφοράς·
	«εργασιακό πλαίσιο» σημαίνει τις τρέχουσες ή παλαιότερες εργασιακές δραστηριότητες στον δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα, ανεξαρτήτως της φύσης των εν λόγω δραστηριοτήτων, μέσω των οποίων πρόσωπο αποκτά πληροφορίες σχετικά με παραβάσεις και στο πλαίσιο των οποίων το εν

	λόγω πρόσωπο δυνατό να υποστεί αντίποινα σε περίπτωση που ανέφερε τις εν λόγω πληροφορίες:
Κεφ.113. 9 του 1968 76 του 1977 17 του 1979 105 του 1985 198 του 1986 19 του 1990 46(Ι) του 1992 96(Ι) του 1992 41(Ι) του 1994 15(Ι) του 1995 21(Ι) του 1997 82(Ι) του 1999 149(Ι) του 1999 2(Ι) του 2000 135(Ι) του 2000 151(Ι) του 2000 76(Ι) του 2001 70(Ι) του 2003 167(Ι) του 2003 92(Ι) του 2004 24(Ι) του 2005 129(Ι) του 2005 130(Ι) του 2005 98(Ι) του 2006 124(Ι) του 2006 70(Ι) του 2007 71(Ι) του 2007 131(Ι) του 2007 186(Ι) του 2007 87(Ι) του 2008 41(Ι) του 2009 49(Ι) του 2009 99(Ι) του 2009 42(Ι) του 2010 60(Ι) του 2010 88(Ι) του 2010 53(Ι) του 2011 117(Ι) του 2011 145(Ι) του 2011 157(Ι) του 2011 198(Ι) του 2011 64(Ι) του 2012 98(Ι) του 2012 190(Ι) του 2012 203(Ι) του 2012 6(Ι) του 2013 90(Ι) του 2013 74(Ι) του 2014 75(Ι) του 2014 18(Ι) του 2015 62(Ι) του 2015 63(Ι) του 2015 89(Ι) του 2015 120(Ι) του 2015 40(Ι) του 2016	<p>«εργοδοτούμενος» σημαίνει πρόσωπο το οποίο εργάζεται δυνάμει σύμβασης εργασίας ή σύμβασης μαθητείας ή υπό περιστάσεις βάσει των οποίων δύναται να συναχθεί η ύπαρξη σχέσης εργοδότη και εργοδοτουμένου στον ιδιωτικό ή στον δημόσιο τομέα, με πλήρη ή μερική απασχόληση, για ορισμένο ή αόριστο, συνεχή ή μη, χρόνο και περιλαμβάνει μέτοχο σε ιδιωτική εταιρεία, ο οποίος εργάζεται στην εταιρεία αυτή, όχι όμως βάσει σύμβασης εργασίας ούτε κάτω από περιστάσεις υπό τις οποίες δύναται να συναχθεί η ύπαρξη σχέσης εργοδότη και εργοδοτουμένου:</p> <p>Νοείται ότι, για τους σκοπούς του παρόντος ορισμού «μέτοχος» έχει την έννοια που αποδίδεται στον όρο αυτό στον περὶ Εταιρειών Νόμο:</p>

90(I) του 2016 97(I) του 2016 17(I) του 2017 33(I) του 2017 51(I) του 2017 37(I) του 2018 83(I) του 2018 149(I) του 2018 163(I) του 2019 38(I) του 2020 43(I) του 2020 191(I) του 2020 192(I) του 2020 43(I) του 2021 117(I) του 2021 150(I) του 2021 151(I) του 2021.	
	«εσωτερική αναφορά» σημαίνει την προφορική ή γραπτή παροχή πληροφοριών σχετικά με παραβάσεις εντός νομικού προσώπου του ιδιωτικού ή του δημόσιου τομέα μέσω εσωτερικού διαύλου αναφοράς·
	«ιδιωτικός τομέας» σημαίνει νομικό πρόσωπο που δεν περιλαμβάνεται στο ορισμό του όρου «δημόσιος τομέας»·
Επίσημη Εφημερίδα της Ε.Ε.: L119, 4.5.2016, σ. 1.	«Κανονισμός ΕΕ 2016/679» σημαίνει την πράξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τίτλο «Κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων)»·
Επίσημη Εφημερίδα της Ε.Ε.: L295, 21.11.2018, σ. 39.	«Κανονισμός ΕΕ 2018/1725» σημαίνει την πράξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τίτλο «Κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2018 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης και την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001 και της απόφασης αριθ. 1247/2002/ΕΚ»·
	«παρακολούθηση» σημαίνει οποιαδήποτε πράξη επιτελεί ο αποδέκτης αναφοράς ή η αρμόδια αρχή, με σκοπό την αξιολόγηση της ακρίβειας των ισχυρισμών που περιλαμβάνονται στην αναφορά και, ενδεχομένως, την αντιμετώπιση της αναφερόμενης παράβασης μέσω μέτρων, όπως εσωτερική διερεύνηση, έρευνα, δίωξη, αγωγή για ανάκτηση κονδυλίων ή περάτωση της διαδικασίας·
	«μονομερής βλαπτική μεταβολή των συνθηκών εργασίας» σημαίνει οποιαδήποτε πράξη ή παράλειψη ή εν γένει συμπεριφορά του εργοδότη ή άλλου προσώπου, το οποίο είναι αρμόδιο ή υπεύθυνο για τον καθορισμό ή την τροποποίηση των συνθηκών απασχολήσεως, που προκαλεί άμεση ή έμμεση, υλική ή ηθική, ζημιά στον εργαζόμενο ή προσβάλλει, με οποιοδήποτε τρόπο, την προσωπικότητα ή την αξιοπρέπειά του·
	«παραβάσεις» σημαίνει πράξεις ή παραλείψεις οι οποίες-
	(α) είναι παράνομες και σχετίζονται με ενωσιακές πράξεις και τομείς που εμπίπτουν στο προβλεπόμενο στο άρθρο 4 καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής· ή
	(β) αντιβαίνουν στο αντικείμενο ή τον σκοπό των κανόνων που προβλέπονται στις αναφερόμενες στην παράγραφο (α) ενωσιακές πράξεις και στους τομείς, που εμπίπτουν στην παράγραφο (α) του εδαφίου (1) του άρθρου 4· ή
	(γ) είναι παράνομες και εμπίπτουν στο προβλεπόμενο στο άρθρο 31 καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής·
	«παρενόχληση» σημαίνει ανεπιθύμητη από τον αποδέκτη της συμπεριφορά, η οποία έχει ως σκοπό ή ως αποτέλεσμα την προσβολή της αξιοπρέπειας ενός προσώπου, ιδίως όταν δημιουργεί εκφοβιστικό, εχθρικό, εξευτελιστικό, ταπεινωτικό ή επιθετικό περιβάλλον·

	«πληροφορίες σχετικά με παραβάσεις» σημαίνει πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων εύλογων υπονοιών, σχετικά με πραγματικές ή δυνητικές παραβάσεις, οι οποίες έχουν διαπραχθεί ή είναι πολύ πιθανόν να διαπραχθούν στο νομικό πρόσωπο στο οποίο εργάζεται ή έχει εργαστεί ο αναφέρων ή σε άλλα νομικά πρόσωπα με τα οποία ο αναφέρων είχε επαφή μέσω της εργασίας του, καθώς και σχετικά με απόπειρες απόκρυψης παραβιάσεων·
Επίσημη Εφημερίδα της Ε.Ε.: C202, 7.6.2016, σ. 47.	«ΣΛΕΕ» σημαίνει τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
Σκοπός του παρόντος Νόμου.	3. Σκοπός του παρόντος Νόμου είναι η ενίσχυση της επιβολής του δικαίου και των πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και κατ' επέκταση της Κυπριακής Δημοκρατίας σε συγκεκριμένους τομείς μέσω της θέσπισης κοινών προτύπων που θα διασφαλίζουν υψηλό επίπεδο προστασίας των προσώπων που αναφέρουν παραβάσεις του ενωσιακού και εθνικού δικαίου.
ΜΕΡΟΣ II	
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΥΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ I	
ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ	
Καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής.	4.-(1) Ανεξαρτήτως οποιωνδήποτε σχετικών διατάξεων σε άλλο Νόμο ή Κανονισμούς, ο παρών Νόμος καθορίζει την προστασία που απολαμβάνουν πρόσωπα που αναφέρουν τις ακόλουθες παραβάσεις του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης:
Παράρτημα.	(α) Παραβάσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των πράξεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης που ορίζονται στο Παράρτημα και αφορούν τους ακόλουθους τομείς:
	(i) Δημόσιων συμβάσεων·
	(ii) χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, προϊόντων και αγορών και πρόληψης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας·
	(iii) ασφάλειας των προϊόντων και συμμόρφωσης·
	(iv) ασφάλειας των μεταφορών·
	(v) προστασίας του περιβάλλοντος·
	(vi) προστασίας από την ακτινοβολία και πυρηνικής ασφάλειας·
	(vii) ασφάλειας των τροφίμων και των ζωοτροφών, υγείας και καλής μεταχείρισης των ζώων·
	(viii) δημόσιας υγείας·
	(ix) προστασίας των καταναλωτών·
	(x) προστασίας της ιδιωτικής ζωής και των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ασφάλειας των συστημάτων δικτύου και πληροφοριών·
	(β) παραβάσεις που θίγουν τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης που αναφέρονται στο άρθρο 325 της ΣΛΕΕ, όπως ειδικότερα καθορίζονται στα σχετικά ενωσιακά μέτρα·
	(γ) παραβάσεις σχετιζόμενες με την εσωτερική αγορά, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 2 άρθρου 26 της ΣΛΕΕ, συμπεριλαμβανομένων παραβάσεων των κανόνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης περί ανταγωνισμού και κρατικών ενισχύσεων και παραβάσεων που αφορούν την εσωτερική αγορά σχετικά με πράξεις που παραβαίνουν τους κανόνες για τη φορολογία των εταιρειών ή διακανονισμούς, σκοπός των οποίων είναι η διασφάλιση φορολογικού πλεονεκτήματος που ματαιώνει το αντικείμενο ή τον σκοπό της εφαρμοστέας νομοθεσίας περί φορολογίας εταιρειών.
	(2) Οι διατάξεις του παρόντος Νόμου εφαρμόζονται στον βαθμό που ένα ζήτημα δεν ρυθμίζεται υποχρεωτικά στις τομεακές πράξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αναφέρονται στο

Παράρτημα, Μέρος II.	Μέρος II του Παραρτήματος, οι οποίες προβλέπουν ειδικούς κανόνες περί αναφοράς παραβάσεων.
	(3) Οι διατάξεις του παρόντος Νόμου δεν εφαρμόζονται στις αναφορές παραβάσεων κανόνων για ζητήματα ή συμβάσεις που άπτονται ζητημάτων άμυνας ή ασφάλειας, εκτός εάν καλύπτονται από τις σχετικές πράξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
	(4) Οι διατάξεις του παρόντος Νόμου δεν επηρεάζουν την εφαρμογή του ενωσιακού και του εθνικού δικαίου που αφορά-
	(α) την προστασία των διαβαθμισμένων πληροφοριών,
	(β) την προστασία του δικηγορικού και του ιατρικού απορρήτου,
	(γ) το απόρρητο των δικαστικών διασκέψεων,
	(δ) τους κανόνες ποινικής δικονομίας.
	(5) Οι διατάξεις του παρόντος Νόμου δεν θίγουν το δικαίωμα των εργαζομένων να συμβουλευούνται τους εκπροσώπους τους ή τις συνδικαλιστικές ενώσεις τους και την προστασία τους έναντι κάθε αδικαιολόγητου επιζήμιου μέτρου η οποία απορρέει από τις εν λόγω διαβουλεύσεις, καθώς και την αυτονομία των κοινωνικών εταίρων και το δικαίωμά τους να συνάπτουν συλλογικές συμβάσεις.
Προσωπικό πεδίο εφαρμογής.	5.-(1) Οι διατάξεις του παρόντος Νόμου εφαρμόζονται σε πρόσωπα-
	(α) που εργάζονται στον ιδιωτικό ή τον δημόσιο τομέα και έχουν αποκτήσει πληροφορίες σχετικά με παραβάσεις σε εργασιακό πλαίσιο και πρόκειται για πρόσωπα που-
	(i) έχουν την ιδιότητα του «εργαζομένου», κατά την έννοια που αποδίδεται στον όρο αυτό στην παράγραφο 1 του άρθρου 45 της ΣΛΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των δημοσίων υπαλλήλων·
	(ii) έχουν την ιδιότητα του «μη μισθωτού», κατά την έννοια που αποδίδεται στον όρο αυτό στο άρθρο 49 ΣΛΕΕ·
	(iii) έχουν την ιδιότητα του μετόχου και πρόσωπα που ανήκουν στο διοικητικό, διαχειριστικό ή εποπτικό όργανο μιας επιχείρησης, περιλαμβανομένων μη εκτελεστικών μελών, καθώς και εθελοντών και αμειβόμενων ή μη αμειβόμενων ασκούμενων·
	(iv) εργάζονται υπό την εποπτεία και τις οδηγίες αναδόχων, υπεργολάβων και προμηθευτών·
	(β) που αναφέρουν ή αποκαλύπτουν δημόσια πληροφορίες σχετικά με παραβάσεις που έχουν αποκτηθεί στο πλαίσιο εργασιακής σχέσης η οποία έχει έκτοτε λήξει·
	(γ) αναφέροντες των οποίων η εργασιακή σχέση δεν έχει ακόμη αρχίσει, σε περιπτώσεις που πληροφορίες σχετικά με παραβάσεις έχουν αποκτηθεί κατά τη διάρκεια της διαδικασίας πρόσληψης ή σε άλλο στάδιο διαπραγμάτευσης πριν από τη σύναψη σύμβασης ή την έναρξη της εργοδότησης.
	(2) Τα μέτρα για την προστασία των αναφερόντων που καθορίζονται στο Κεφάλαιο VI εφαρμόζονται επίσης, κατά περίπτωση, σε-
	(α) διαμεσολαβητές,
	(β) τρίτα πρόσωπα που συνδέονται με τον αναφέροντα και ενδεχομένως να υποστούν αντίποινα σε εργασιακό πλαίσιο, περιλαμβανομένων συναδέλφων του αναφέροντος ή συγγενών αυτού, εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι τέταρτου βαθμού· και
	(γ) νομικά πρόσωπα τα οποία ο αναφέρων έχει στην ιδιοκτησία του, για τα οποία εργάζεται ή συνδέεται με άλλο τρόπο με εργασιακή σχέση.

Προϋποθέσεις για την προστασία των αναφερόντων.	6. -(1) Πρόσωπο από τα προβλεπόμενα στο άρθρο 5 το οποίο επωνύμως αναφέρει παραβάσεις έχει δικαίωμα προστασίας δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου, εφόσον-	
	(α)	είχε βάσιμους λόγους να θεωρεί ότι οι πληροφορίες σχετικά με παραβάσεις που ανέφερε ήταν αληθείς κατά τον χρόνο της αναφοράς και ότι οι πληροφορίες αυτές εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Νόμου, και
	(β)	υπέβαλε αναφορά είτε εσωτερικά, όπως προβλέπεται στο άρθρο 7, είτε εξωτερικά όπως προβλέπεται στο άρθρο 11, ή προέβη σε δημόσια αποκάλυψη όπως προβλέπεται στο άρθρο 16:
	Νοείται ότι, σε περίπτωση που πρόσωπο κατήγγειλε ή δημοσιοποίησε πληροφορίες σχετικά με παραβάσεις ανωνύμως, αλλά στη συνέχεια ταυτοποιήθηκε και υφίσταται αντίποινα, έχει δικαίωμα προστασίας δυνάμει του Κεφαλαίου VI, υπό τον όρο ότι πληροί τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο παρόν εδάφιο.	
	(2) Πρόσωπο από τα προβλεπόμενα στο άρθρο 5, το οποίο αναφέρει σε οικεία θεσμικά και λοιπά όργανα και οργανισμούς της Ένωσης παραβάσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Μέρους έχει δικαίωμα προστασίας, όπως ορίζεται στον παρόντα Νόμο, υπό τις ίδιες προϋποθέσεις με πρόσωπο που υποβάλλει αναφορά εξωτερικά.	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ II ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΚΑΙ ΜΕΤΡΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ		
Αναφορά μέσω εσωτερικών διαύλων αναφοράς.	7. -(1) Με την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων 11 και 16, πρόσωπο από τα προβλεπόμενα στο άρθρο 5 δύναται να παρέχει πληροφορίες σχετικά με παραβάσεις, αρχικά μέσω εσωτερικού διαύλου αναφοράς και διαδικασιών που προβλέπονται στο παρόν Μέρος, πριν από την αναφορά σε αρμόδια αρχή, στις περιπτώσεις που η παράβαση δυνατόν να αντιμετωπισθεί με αποτελεσματικότητα εσωτερικά και εφόσον ο αναφέρων θεωρεί ότι δεν υπάρχει κίνδυνος αντιποίνων.	
	(2) Κατάλληλες πληροφορίες σχετικά με τη συγκεκριμένη χρήση των εσωτερικών διαύλων αναφοράς παρέχονται στο πλαίσιο των πληροφοριών που δίδονται από νομικά πρόσωπα του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα δυνάμει των διατάξεων της παραγράφου (α) του εδαφίου (1) του άρθρου 9 και από αρμόδια αρχή δυνάμει των διατάξεων της υποπαραγράφου (i) της παραγράφου (ε) του εδαφίου (1) του άρθρου 13 και του άρθρου 14.	
Υποχρέωση καθιέρωσης εσωτερικών διαύλων αναφοράς.	8. -(1) Τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού και δημοσίου τομέα καθιερώνουν διαύλους και διαδικασίες για εσωτερική αναφορά και για παρακολούθηση, κατόπιν διαβούλευσης με τους κοινωνικούς εταίρους, όπου αυτό προνοείται από το εθνικό δίκαιο.	
	(2)(α) Οι διατάξεις του εδαφίου (1) εφαρμόζονται-	
	(i)	σε νομικά πρόσωπα του ιδιωτικού τομέα με πενήντα (50) ή περισσότερους εργαζομένους:
Παράρτημα.		Νοείται ότι, το προβλεπόμενο στην παρούσα υποπαραγράφο όριο δεν εφαρμόζεται στα νομικά πρόσωπα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των αναφερόμενων στο Παράρτημα ενωσιακών πράξεων,
	(ii)	σε όλα τα νομικά πρόσωπα του δημοσίου τομέα:
		Νοείται ότι, οι διατάξεις του εδαφίου (1) δεν εφαρμόζονται στις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης με λιγότερους από πέντε χιλιάδες (5 000) κατοίκους, ή λιγότερους από εικοσιπέντε (25) εργαζόμενους:
		Νοείται περαιτέρω ότι, στα νομικά πρόσωπα του δημοσίου τομέα μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως εσωτερικοί δίαυλοι αναφοράς, όπου υπάρχουν, οι μονάδες εσωτερικού ελέγχου που συστήνονται δυνάμει των Αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 75.841 και ημ. 10.7.2013 και αρ. 76025 και ημ. 6.11.2013 ή δυνάμει των διατάξεων οποιουδήποτε Νόμου.

	(β) Με την επιφύλαξη των υποχρεώσεων που επιβάλλονται δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου σε νομικά πρόσωπα να τηρούν την εμπιστευτικότητα και να παρέχουν απαντήσεις, καθώς και να αντιμετωπίζουν την αναφερόμενη παράβαση, νομικά πρόσωπα του ιδιωτικού τομέα με πενήντα (50) έως διακόσιους σαράντα εννέα (249) εργαζόμενους μπορούν να έχουν κοινούς εσωτερικούς διαύλους για την παραλαβή και για τη διερεύνηση των αναφορών.
Παράρτημα.	(γ) Νομικά πρόσωπα του ιδιωτικού τομέα με λιγότερους από πενήντα (50) εργαζόμενους τα οποία εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των αναφερόμενων στο Παράρτημα ενωσιακών πράξεων έχουν δυνατότητα κοινοχρησίας των εσωτερικών διαύλων αναφοράς, υπό την προϋπόθεση ότι οι κοινοί εσωτερικοί δίαυλοι αναφοράς είναι διακριτοί και αυτόνομοι αναφορικά με τους σχετικούς εξωτερικούς διαύλους αναφοράς.
	(3) Οι αναφερόμενοι στο εδάφιο (1) του παρόντος άρθρου δίαυλοι και διαδικασίες παρέχουν τη δυνατότητα στα πρόσωπα που καθορίζονται στις παραγράφους (α) και (β) του εδαφίου (1) του άρθρου 5 να αναφέρουν πληροφορίες σχετικά με παραβάσεις.
	(4) Οι δίαυλοι αναφοράς δύναται να αποτελούν αντικείμενο εσωτερικής διαχείρισης από πρόσωπο ή υπηρεσία που έχει ορισθεί για τον σκοπό αυτό ή να παρέχονται εξωτερικά από τρίτο πρόσωπο.
	(5) Οι προβλεπόμενες στο εδάφιο (1) του άρθρου 9 διασφαλίσεις και απαιτήσεις εφαρμόζονται σε εντεταλμένα τρίτα μέρη που διαχειρίζονται τον δίαυλο αναφορών για λογαριασμό νομικού προσώπου του ιδιωτικού τομέα.
Διαδικασίες εσωτερικής αναφοράς και παρακολούθησης αναφορών.	9.-(1) Οι διαδικασίες εσωτερικής αναφοράς και παρακολούθησης περιλαμβάνουν-
	(α) δίαυλους για την παραλαβή των αναφορών, οι οποίοι σχεδιάζονται, θεσπίζονται και λειτουργούν κατά ασφαλή τρόπο που διασφαλίζει την προστασία της εμπιστευτικότητας της ταυτότητας του αναφέροντος και κάθε τρίτου προσώπου που κατονομάζεται στην αναφορά, και εμποδίζει την πρόσβαση σε αυτή σε μη εξουσιοδοτημένα μέλη του προσωπικού·
	(β) την κοινοποίηση βεβαίωσης παραλαβής της αναφοράς στον αναφέροντα εντός επτά (7) ημερών από την ημερομηνία της παραλαβής·
	(γ) τον ορισμό αμερόληπτου προσώπου ή υπηρεσίας με αρμοδιότητα την παρακολούθηση των αναφορών, που δυνατόν να είναι το ίδιο πρόσωπο ή υπηρεσία με εκείνο που παραλαμβάνει τις αναφορές και το οποίο θα διατηρήσει επικοινωνία με τον αναφέροντα και, εφόσον απαιτείται, θα ζητεί περαιτέρω πληροφορίες από τον αναφέροντα και θα του παρέχει ενημέρωση·
	(δ) την επιμελή παρακολούθηση από το πρόσωπο ή την υπηρεσία που αναφέρεται στην παράγραφο (γ)·
	(ε) εύλογο χρονικό διάστημα για την παροχή ενημέρωσης, το οποίο δεν υπερβαίνει τους τρεις (3) μήνες από την ημερομηνία αποστολής βεβαίωσης παραλαβής ή, εάν δεν έχει αποσταλεί βεβαίωση στον αναφέροντα, τους τρεις (3) μήνες από τη λήξη του επταημέρου μετά την υποβολή της αναφοράς·
	(στ) την παροχή σαφών και εύκολα προσβάσιμων πληροφοριών για τις διαδικασίες υπό τις οποίες δύναται να υποβληθεί αναφορά εξωτερικά σε αρμόδια αρχή σύμφωνα με τις διατάξεις του Κεφαλαίου ΙΙΙ και, κατά περίπτωση, σε θεσμικά και λοιπά όργανα ή οργανισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
	(2) Οι προβλεπόμενοι στην παράγραφο (α) του εδαφίου (1) δίαυλοι παρέχουν τη δυνατότητα υποβολής αναφοράς γραπτώς ή προφορικώς ή/και με τους δύο τρόπους.
	(3) Προφορική αναφορά δυνατό να γίνει μέσω τηλεφώνου ή άλλων συστημάτων φωνητικών μηνυμάτων και, κατόπιν αιτήσεως του αναφέροντος, μέσω προσωπικής συνάντησης εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος.

Εθελοντική καθιέρωση διαύλων αναφοράς.	10. -(1) Νομικά πρόσωπα του ιδιωτικού τομέα τα οποία δεν υποχρεούνται να καθιερώσουν διαύλους και διαδικασίες εσωτερικής αναφοράς, δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 8, ενθαρρύνονται όπως ορίζουν κατάλληλα πρόσωπα ή υπηρεσίες σύμφωνα με τις δυνατότητες και τη διάρθρωσή τους, για να παραλαμβάνουν και να παρακολουθούν αναφορές:
	Νοείται ότι, σε περίπτωση που νομικό πρόσωπο του ιδιωτικού τομέα ορίσει πρόσωπο ή υπηρεσία όπως προβλέπεται στο παρόν άρθρο εφαρμόζονται κατ' αναλογίαν οι διατάξεις του άρθρου 9.
	(2) Πρόσωπα ή υπηρεσίες κατάλληλες να παραλαμβάνουν και να παρακολουθούν αναφορές σύμφωνα με τις διατάξεις του εδαφίου (1) δυνατόν να οριστούν οι υπεύθυνοι συμμόρφωσης, υπεύθυνοι επαγγελματικής ακεραιότητας, νομικοί υπεύθυνοι, οικονομικοί διευθυντές, επικεφαλής ελεγκτές, μέλη του διοικητικού συμβουλίου.
ΚΕΦΑΛΑΙΟ III ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ	
Εξωτερική αναφορά.	11. Με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου (β) του εδαφίου (1) του άρθρου 16, ο αναφέρων παρέχει πληροφορίες σχετικά με παραβάσεις χρησιμοποιώντας τους διαύλους και τις διαδικασίες που προβλέπονται στα άρθρα 12 και 13, αφού έχει προηγουμένως υποβάλει αναφορά μέσω του εσωτερικού διαύλου αναφοράς ή υποβάλλοντας εξωτερική αναφορά απευθείας σε αρμόδια αρχή:
	Νοείται ότι, σε περίπτωση που ο αναφέρων έχει υποβάλει αναφορά μέσω εσωτερικού διαύλου και, ενόσω εκκρεμεί η διαδικασία ενώπιον του εσωτερικού διαύλου, υποβάλλει εξωτερική αναφορά, η διαδικασία ενώπιον του εσωτερικού διαύλου διακόπτεται.
Εξωτερικοί δίαυλοι αναφοράς και παρακολούθησης αναφορών.	12. -(1) Άνευ επηρεασμού των διατάξεων οποιουδήποτε ειδικού ενωσιακού κανόνα που προβλέπει τη δημιουργία εσωτερικών και εξωτερικών διαύλων αναφοράς για ορισμένους τομείς, οι αρμόδιες αρχές-
	(α) καθορίζουν ανεξάρτητο και αυτόνομο εξωτερικό δίαυλο για την παραλαβή και τη διαχείριση των πληροφοριών σχετικά με παραβάσεις,
	(β) βεβαιώνουν αμέσως και σε κάθε περίπτωση εντός επτά (7) ημερών από την ημερομηνία παραλαβής της αναφοράς την εν λόγω παραλαβή, εκτός εάν ζητηθεί ρητώς κάτι διαφορετικό από τον αναφέροντα ή εάν η αρμόδια αρχή πιστεύει ευλόγως ότι η βεβαίωση αναφοράς δυνατό να θέσει σε κίνδυνο την προστασία της ταυτότητας του αναφέροντος,
	(γ) παρακολουθούν επιμελώς τις αναφορές,
	(δ) παρέχουν ενημέρωση στον αναφέροντα εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος, το οποίο δεν υπερβαίνει τους τρεις (3) μήνες ή τους έξι (6) μήνες σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις,
	(ε) κοινοποιούν στον αναφέροντα το τελικό αποτέλεσμα των ερευνών που διενεργήθηκαν με βάση την αναφορά,
	(στ) διαβιβάζουν εν ευθέτω χρόνω τις πληροφορίες της αναφοράς στα αρμόδια θεσμικά και λοιπά όργανα και οργανισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατά περίπτωση, για περαιτέρω διερεύνηση,
	(ζ) δύνανται, αφού εξετάσουν δεόντως το θέμα, να αποφασίσουν-
	(i) ότι η αναφερόμενη παράβαση είναι ήσσονος σημασίας και δεν απαιτεί περαιτέρω παρακολούθηση πέραν της περάτωσης της διαδικασίας,
	(ii) την περάτωση της διαδικασίας σχετικά με επαναλαμβανόμενες αναφορές, οι οποίες δεν περιλαμβάνουν σημαντικές νέες πληροφορίες για παραβάσεις σε σχέση με προηγούμενη αναφορά για την οποία οι σχετικές διαδικασίες έχουν περατωθεί, εκτός εάν νέες νομικές ή πραγματικές περιστάσεις δικαιολογούν διαφορετική παρακολούθηση:
	Νοείται ότι, σε κάθε περίπτωση, οι αρμόδιες αρχές ενημερώνουν τον αναφέροντα σχετικά με την απόφασή τους και τους λόγους της.

			(2) Σε περίπτωση μεγάλης εισροής αναφορών, οι αρμόδιες αρχές δύνανται να εξετάζουν κατά προτεραιότητα τις αναφορές σοβαρών παραβάσεων ή παραβάσεων ουσιωδών διατάξεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Νόμου με την επιφύλαξη του χρονικού διαστήματος που ορίζεται στην παράγραφο (δ) του εδαφίου (1).
			(3) Σε περίπτωση που ο αναφέρων υποβάλει αναφορά σε δίαυλο που δεν είναι αρμόδιος για την αντιμετώπιση της καταγγελλόμενης παράβασης, ο εν λόγω δίαυλος διαβιβάζει την αναφορά στην αρμόδια αρχή, εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος και με ασφαλή τρόπο, και ο αναφέρων ενημερώνεται χωρίς καθυστέρηση για τη διαβίβασή της.
Σχεδιασμός των εξωτερικών διαύλων αναφοράς.			13. Οι εξωτερικοί δίαυλοι αναφοράς θεωρούνται ανεξάρτητοι και αυτόνομοι για σκοπούς του παρόντος Νόμου, εάν-
	(α)		λειτουργούν κατά τρόπο που διασφαλίζει την πληρότητα, την ακεραιότητα και την εμπιστευτικότητα των πληροφοριών και εμποδίζουν την πρόσβαση σε αυτές από μη εξουσιοδοτημένους υπαλλήλους της αρμόδιας αρχής·
	(β)		επιτρέπουν την διατήρηση και αποθήκευση πληροφοριών σύμφωνα με το άρθρο 19, ώστε να υπάρχει η δυνατότητα να διεξαχθούν περαιτέρω έρευνες·
	(γ)		παρέχουν τη δυνατότητα αναφοράς γραπτώς και προφορικώς·
			Νοείται ότι, οι προφορικές αναφορές είναι δυνατές μέσω τηλεφώνου ή άλλων συστημάτων φωνητικών μηνυμάτων, και κατόπιν αιτήσεως του αναφέροντος, μέσω προσωπικής συνάντησης εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος·
	(δ)		διασφαλίζουν ότι, σε περίπτωση που αναφορά παραλαμβάνεται από μέλος του προσωπικού άλλο από εκείνο που είναι υπεύθυνο για τον χειρισμό αναφορών, το μέλος του προσωπικού που παρέλαβε την αναφορά δεν δύναται να αποκαλύπτει πληροφορίες που δυνατόν να ταυτοποιήσουν τον αναφέροντα ή τον αναφερόμενο και διαβιβάζει αμέσως την αναφορά, χωρίς τροποποίηση, στα μέλη του προσωπικού που είναι υπεύθυνα για τον χειρισμό των αναφορών·
	(ε)		ορίζουν μέλη προσωπικού υπεύθυνα για τον χειρισμό αναφορών, τα οποία εκπαιδεύονται ειδικά για τον χειρισμό αναφορών, κυρίως για-
		(i)	την παροχή πληροφοριών σε κάθε ενδιαφερόμενο πρόσωπο, σχετικά με τις διαδικασίες για την υποβολή αναφοράς·
		(ii)	την παραλαβή αναφορών και εφαρμογή μέτρων παρακολούθησής τους·
		(iii)	τη διατήρηση επαφής με τον αναφέροντα με σκοπό την ενημέρωσή του και εφόσον απαιτείται την παροχή από αυτόν περαιτέρω πληροφοριών.
Πληροφορίες για την παραλαβή αναφορών και την παρακολούθησή τους.			14. Οι αρμόδιες αρχές δημοσιεύουν στη διαδικτυακή ιστοσελίδα τους σε χωριστό, εύκολα αναγνωρίσιμο και προσβάσιμο τμήμα, τις ακόλουθες πληροφορίες:
	(α)		Τις προϋποθέσεις για παροχή προστασίας δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου·
	(β)		τα στοιχεία επικοινωνίας τους, ιδίως τις ηλεκτρονικές και ταχυδρομικές διευθύνσεις και τους αριθμούς τηλεφώνου, καθώς και δήλωση αναφορικά με την καταγραφή ή μη των τηλεφωνικών συνομιλιών·
	(γ)		τις διαδικασίες που εφαρμόζονται στις αναφορές παραβάσεων, περιλαμβανομένου του τρόπου με τον οποίο οι αρμόδιες αρχές μπορούν να ζητήσουν από τον αναφέροντα να

		διευκρινίσει τις αναφερόμενες πληροφορίες ή να παράσχει συμπληρωματικές πληροφορίες, τη χρονική προθεσμία απάντησης στον αναφέροντα, καθώς και το είδος και το περιεχόμενο της απάντησης·
125(Ι) του 2018. 44(Ι) του 2019.	(δ)	το καθεστώς απορρήτου που ισχύει για τις αναφορές, και ιδίως τις πληροφορίες σχετικά με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, σύμφωνα με το άρθρο 17 του παρόντος Νόμου, τα άρθρα 5 και 13 του Κανονισμού ΕΕ 2016/679, τον περί της Προστασίας των Φυσικών Προσώπων Έναντι της Επεξεργασίας των Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα Νόμου, το άρθρο 15 του περί της Προστασίας των Φυσικών Προσώπων Έναντι της Επεξεργασίας των Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα από Αρμόδιες Αρχές για σκοπούς της Πρόληψης, Διερεύνησης, Ανίχνευσης ή Δίωξης Ποινικών Αδικημάτων ή της Εκτέλεσης Ποινικών Κυρώσεων και για την Ελεύθερη Κυκλοφορία των Δεδομένων αυτών Νόμος, και το άρθρο 15 του Κανονισμού ΕΕ 2018/1725·
	(ε)	το είδος της παρακολούθησης που πρόκειται να εφαρμοστεί για τις αναφορές·
	(στ)	τα μέσα και τις διαδικασίες προστασίας κατά των αντιποίνων και τη διαθεσιμότητα εμπιστευτικών συμβουλών για πρόσωπα που επιθυμούν να υποβάλουν αναφορά·
	(ζ)	δήλωση, η οποία αναφέρει ρητώς τους όρους υπό τους οποίους τα πρόσωπα που υποβάλλουν αναφορά σε αρμόδια αρχή προστατεύονται από την ευθύνη λόγω παράβασης του απορρήτου δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 23·
	(η)	στοιχεία επικοινωνίας κέντρου πληροφοριών που συστήνεται για σκοπούς στήριξης των αναφερόντων.
Επανεξέταση των διαδικασιών από τις αρμόδιες αρχές.		15. Οι αρμόδιες αρχές επανεξετάζουν τις διαδικασίες για την παραλαβή αναφορών και τα μέτρα παρακολούθησής τους σε τακτική βάση και τουλάχιστον ανά τριετία.
ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ		
Δημόσια αποκάλυψη.		16. -(1) Πρόσωπο, το οποίο προβαίνει σε δημόσια αποκάλυψη σχετικά με παραβάσεις που εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Μέρους έχει δικαίωμα προστασίας δυνάμει των διατάξεων του Κεφαλαίου VI, εάν πληρούται οποιαδήποτε από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
	(α)	Ο αναφέρων υπέβαλε πρώτα αναφορά εσωτερικά και εξωτερικά ή μόνο εξωτερικά σύμφωνα με τα Κεφάλαια II και III, αλλά δεν αναλαμβάνεται καμία ενδεδειγμένη ενέργεια ως ανταπόκριση στην αναφορά εντός του χρονικού διαστήματος που προβλέπεται στην παράγραφο (ε) του εδαφίου (1) του άρθρου 9 και της παραγράφου (δ) του εδαφίου (1) του άρθρου 12· ή
	(β)	έχει βάσιμους λόγους να πιστεύει ότι-
	(i)	το δημόσιο συμφέρον απειλείται από άμεσο ή έκδηλο κίνδυνο ή κίνδυνο μη αναστρέψιμης βλάβης ή υπάρχει άλλη σοβαρή κατάσταση έκτακτης ανάγκης, ή
	(ii)	σε περίπτωση εξωτερικής αναφοράς, υπάρχει κίνδυνος αντιποίνων ή υπάρχει μικρή προοπτική να αντιμετωπισθεί αποτελεσματικά η παράβαση, λόγω των ιδιαίτερων περιστάσεων της υπόθεσης, όπως όταν αποδεικτικά στοιχεία δυνατόν να συγκαλυφθούν ή να καταστραφούν ή όταν αρχή δυνατόν να βρίσκεται σε αθέμιτη σύμπραξη με τον υπαίτιο της παράβασης ή να είναι αναμεμειγμένη στην παράβαση.
		(2) Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζονται σε περίπτωση που πρόσωπο αποκαλύπτει πληροφορίες απευθείας στον Τύπο, σύμφωνα με εθνικές διατάξεις που θεσπίζουν σύστημα προστασίας σχετικό με την ελευθερία της έκφρασης και πληροφόρησης:
		Νοείται ότι, το πρόσωπο αυτό υπόκειται στις διατάξεις της νομοθεσίας αναφορικά με την ύπαρξη αστικής ευθύνης.
ΚΕΦΑΛΑΙΟ V		

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΣΤΙΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ	
Υποχρέωση εμπιστευτικότητας.	<p>17.-(1) Η ταυτότητα του αναφέροντος και κάθε άλλη πληροφορία από την οποία δυνατόν να συναχθεί, άμεσα ή έμμεσα, η ταυτότητα του αναφέροντος, δεν αποκαλύπτεται σε οποιονδήποτε άλλον πέρα από τα εξουσιοδοτημένα μέλη του προσωπικού τα οποία είναι αρμόδια να λαμβάνουν ή να παρακολουθούν τις αναφορές, χωρίς τη ρητή συγκατάθεση του εν λόγω προσώπου.</p>
	<p>(2) Άνευ επηρεασμού των διατάξεων του εδαφίου (1), η ταυτότητα του αναφέροντος, καθώς και κάθε άλλη πληροφορία που αναφέρεται στο εδάφιο (1) δύναται να αποκαλύπτεται μόνον σε περίπτωση που η εν λόγω αποκάλυψη αποτελεί αναγκαία και αναλογική υποχρέωση που επιβάλλεται από το ενωσιακό ή εθνικό δίκαιο, στο πλαίσιο ερευνών των εθνικών αρχών ή δικαστικών διαδικασιών, μεταξύ άλλων, με σκοπό τη διασφάλιση των δικαιωμάτων υπεράσπισης του αναφερομένου.</p>
	<p>(3) (α) Τόσο οι εσωτερικοί δίαυλοι αναφοράς όσο και οι αρμόδιες αρχές, προτού προβούν σε αποκάλυψη δυνάμει των διατάξεων του εδαφίου (2), ενημερώνουν τον αναφέροντα, εκτός αν η ενημέρωση αυτή υπονομεύει τις έρευνες ή τις δικαστικές διαδικασίες.</p>
	<p>(β) Κατά την ενημέρωση του αναφέροντος, τόσο οι εσωτερικοί δίαυλοι αναφοράς όσο και οι αρμόδιες αρχές αποστέλλουν σε αυτόν γραπτή αιτιολόγηση στην οποία εξηγούν τους λόγους αποκάλυψης των συγκεκριμένων εμπιστευτικών στοιχείων.</p>
	<p>(4) Τόσο οι εσωτερικοί δίαυλοι αναφοράς όσο και οι αρμόδιες αρχές που λαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με παραβάσεις, στις οποίες περιλαμβάνονται εμπορικά απόρρητα, δεν δύνανται να χρησιμοποιούν ούτε να αποκαλύπτουν τα εν λόγω εμπορικά απόρρητα για σκοπούς που υπερβαίνουν το αναγκαίο για την ορθή παρακολούθηση της αναφοράς.</p>
Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.	<p>18.-(1) Οποιαδήποτε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα διενεργείται δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Νόμου, περιλαμβανομένης της ανταλλαγής ή της διαβίβασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τις αρμόδιες αρχές, πραγματοποιείται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού ΕΕ 2016/679, του περί της Προστασίας των Φυσικών Προσώπων Έναντι της Επεξεργασίας των Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα Νόμου και του περί της Προστασίας των Φυσικών Προσώπων Έναντι της Επεξεργασίας των Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα από Αρμόδιες Αρχές για σκοπούς της Πρόληψης, Διερεύνησης, Ανίχνευσης ή Δίωξης Ποινικών Αδικημάτων ή της Εκτέλεσης Ποινικών Κυρώσεων και για την Ελεύθερη Κυκλοφορία των Δεδομένων αυτών Νόμου.</p>
	<p>(2) Κάθε ανταλλαγή ή διαβίβαση πληροφοριών από τα θεσμικά και λοιπά όργανα ή τους οργανισμούς της Ένωσης πραγματοποιείται σύμφωνα με τον Κανονισμό ΕΕ 2018/1725.</p>
	<p>(3) Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία εκδήλως δεν σχετίζονται με τον χειρισμό συγκεκριμένης αναφοράς δεν συλλέγονται και, σε περίπτωση που συλλεχθούν τυχαία, διαγράφονται χωρίς άσκοπη καθυστέρηση.</p>
Τήρηση των αρχείων των αναφορών.	<p>19.-(1) Ανεξαρτήτως των διατάξεων οποιουδήποτε άλλου Νόμου τα νομικά πρόσωπα του ιδιωτικού τομέα και τα νομικά πρόσωπα του δημοσίου τομέα και οι αρμόδιες αρχές τηρούν αρχεία για κάθε αναφορά που παραλαμβάνουν, σύμφωνα με τις προβλεπόμενες στο άρθρο 17, απαιτήσεις εμπιστευτικότητας:</p>
	<p>Νοείται ότι, δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που συλλέγονται στο πλαίσιο παραλαβής αναφορών διαγράφονται εντός τριών (3) μηνών από την ημερομηνία περάτωσης της διαδικασίας:</p>
	<p>Νοείται περαιτέρω ότι, σε περίπτωση που έχουν αρχίσει δικαστικές ή πειθαρχικές διαδικασίες κατά του αναφερόμενου ή του αναφέροντα, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα διατηρούνται για όλη τη διάρκεια των εν λόγω διαδικασιών, περιλαμβανομένης της περίπτωσης άσκησης έφεσης ή ένστασης, και, αφού παρέλθει ένα (1) έτος από τη διεκπεραίωσή τους, διαγράφονται.</p>
	<p>(2)(α) Σε περίπτωση που για την υποβολή αναφοράς χρησιμοποιείται τηλεφωνική γραμμή ή άλλο σύστημα τηλεφωνικών μηνυμάτων με καταγραφή της συνομιλίας, με την επιφύλαξη της εξασφάλισης της συναίνεσης του αναφέροντος, τα νομικά πρόσωπα του ιδιωτικού και του δημοσίου τομέα και οι αρμόδιες αρχές έχουν το δικαίωμα να τεκμηριώσουν την προφορική υποβολή αναφοράς με έναν από τους ακόλουθους τρόπους:</p>
	<p>(i) Με καταγραφή της συνομιλίας σε σταθερή και ανακτήσιμη μορφή·</p>

	(ii) με πλήρη και ακριβή τήρηση των πρακτικών της συνομιλίας από τα μέλη του προσωπικού τα οποία είναι υπεύθυνα για τον χειρισμό της αναφοράς.
	(β) Τα νομικά πρόσωπα του ιδιωτικού και του δημοσίου τομέα και οι αρμόδιες αρχές παρέχουν σε κάθε περίπτωση στον αναφέροντα τη δυνατότητα να επαληθεύσει, να διορθώσει και να συμφωνήσει με τη μεταγραφή της συνομιλίας, υπογράφοντάς την.
	(3)(α) Σε περίπτωση που, για την υποβολή αναφοράς χρησιμοποιείται τηλεφωνική γραμμή ή άλλο σύστημα τηλεφωνικών μηνυμάτων χωρίς καταγραφή της συνομιλίας, τα νομικά πρόσωπα του ιδιωτικού και του δημοσίου τομέα και οι αρμόδιες αρχές έχουν το δικαίωμα να τεκμηριώσουν την προφορική υποβολή αναφοράς, με τη μορφή επακριβών πρακτικών της συνομιλίας που συντάσσονται από τα μέλη του προσωπικού που είναι υπεύθυνα για τον χειρισμό της αναφοράς.
	(β) Τα νομικά πρόσωπα του ιδιωτικού και του δημοσίου τομέα και οι αρμόδιες αρχές παρέχουν σε κάθε περίπτωση στον αναφέροντα τη δυνατότητα να επαληθεύσει, να διορθώσει και να συμφωνήσει με τα πρακτικά της συνομιλίας, υπογράφοντάς τα.
	(4)(α) Σε περίπτωση που πρόσωπο ζητήσει συνάντηση με τα αρμόδια μέλη του προσωπικού των νομικών προσώπων του ιδιωτικού και του δημοσίου τομέα ή των αρμόδιων αρχών για να υποβάλει αναφορά σύμφωνα με το εδάφιο (2) του άρθρου 9 και την παράγραφο (γ) του άρθρου 13, τα νομικά πρόσωπα του ιδιωτικού και του δημοσίου τομέα και οι αρμόδιες αρχές διασφαλίζουν, με την επιφύλαξη της συναίνεσης του αναφέροντος, ότι τηρούνται πλήρη και επακριβή πρακτικά της συνάντησης σε σταθερή και ανακτήσιμη μορφή.
	(β) Τα νομικά πρόσωπα του ιδιωτικού και του δημοσίου τομέα και οι αρμόδιες αρχές έχουν το δικαίωμα να τηρούν πρακτικά της συνάντησης με έναν από τους ακόλουθους τρόπους:
	(i) Με καταγραφή της συνομιλίας σε σταθερή και ανακτήσιμη μορφή.
	(ii) με ακριβή πρακτικά της συνάντησης που συντάσσονται από τα μέλη του προσωπικού τα οποία είναι υπεύθυνα για τον χειρισμό της αναφοράς.
	(γ) Τα νομικά πρόσωπα του ιδιωτικού και του δημοσίου τομέα και οι αρμόδιες αρχές παρέχουν σε κάθε περίπτωση στον αναφέροντα τη δυνατότητα να επαληθεύσει, να διορθώσει και να συμφωνήσει με τα πρακτικά της συνάντησης, υπογράφοντάς τα.
ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	
Απαγόρευση αντιποίνων.	20.-(1) Τα νομικά πρόσωπα του ιδιωτικού και δημοσίου τομέα που υπόκεινται στις διατάξεις του παρόντος Νόμου απαγορεύεται να προβαίνουν σε αντίποινα οποιασδήποτε μορφής κατά προσώπου από τα προβλεπόμενα στο άρθρο 5, συμπεριλαμβανομένων των απειλών και αποπειρών αντεκδίκησης. (2) Τα αναφερόμενα στο εδάφιο (1) αντίποινα δύνανται, μεταξύ άλλων, να λάβουν την ακόλουθη μορφή:
	(α) Παύση, απόλυση ή ισοδύναμα μέτρα.
	(β) υποβιβασμό ή στέρηση προαγωγής.
	(γ) μεταβίβαση καθηκόντων, αλλαγή τόπου εργασίας, μείωση μισθού, μεταβολή του ωραρίου εργασίας.
	(δ) στέρηση κατάρτισης.
	(ε) αρνητική αξιολόγηση επιδόσεων ή αρνητική επαγγελματική σύσταση.
	(στ) επιβολή ή εφαρμογή πειθαρχίας, επίπληξης ή άλλου πειθαρχικού μέτρου, περιλαμβανομένης χρηματικής ποινής.

	(ζ)	καταναγκασμό, εκφοβισμό, παρενόχληση ή περιθωριοποίηση·
	(η)	διάκριση, μειονέκτημα ή άδικη αντιμετώπιση·
	(θ)	μη μετατροπή σύμβασης προσωρινής απασχόλησης σε μόνιμη, ενώ ο εργαζόμενος είχε δικαιολογημένη εμπιστοσύνη ότι θα του προσφερθεί μόνιμη απασχόληση·
	(ι)	μη ανανέωση ή πρόωρη διακοπή σύμβασης προσωρινής απασχόλησης·
	(ια)	βλάβη, περιλαμβανομένης προσβολής της φήμης, ιδίως στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, ή οικονομική ζημία, περιλαμβανομένης επιχειρηματικής ζημίας και απώλειας εισοδήματος·
	(ιβ)	καταχώριση σε μαύρη λίστα βάσει τομεακής ή κλαδικής επίσημης ή ανεπίσημης συμφωνίας, που μπορεί να συνεπάγεται ότι το πρόσωπο δεν πρόκειται να βρει θέση εργασίας στον τομέα ή στον κλάδο στο μέλλον·
	(ιγ)	πρόωρη διακοπή ή ακύρωση σύμβασης για εμπορεύματα ή υπηρεσίες·
	(ιδ)	ακύρωση άδειας ή έγκρισης·
	(ιε)	παραπομπή για ψυχιατρική ή ιατρική παρακολούθηση·
	(ιστ)	μονομερής βλαπτική μεταβολή των συνθηκών εργασίας.
Μέτρα στήριξης.		21. Πρόσωπο από τα προβλεπόμενα στο άρθρο 5 έχει πρόσβαση, κατά περίπτωση, στα ακόλουθα μέτρα στήριξης:
	(α)	Εύκολη και δωρεάν για το κοινό πρόσβαση σε πλήρεις και ανεξάρτητες πληροφορίες και συμβουλές σχετικά με τις διαδικασίες και τα μέσα έννομης προστασίας που είναι διαθέσιμα για την προστασία έναντι αντιποίνων και τα δικαιώματά του:
		Νοείται ότι, η απαίτηση για τέτοια πρόσβαση ικανοποιείται με τη σύνταξη από τα νομικά πρόσωπα του ιδιωτικού και δημοσίου τομέα και τις αρμόδιες αρχές ειδικού εντύπου στο οποίο περιλαμβάνονται αναγκαίες πληροφορίες, συμβουλές και μέσα έννομης προστασίας και το οποίο διατίθεται με τα κατάλληλα μέσα σε κάθε ενδιαφερόμενο πρόσωπο·
	(β)	αποτελεσματική συνδρομή ενώπιον οποιασδήποτε αρχής που εμπλέκεται στην προστασία τους έναντι αντιποίνων·
165(Ι) του 2002 22(Ι) του 2005 77(Ι) του 2005 43(Ι) του 2006 132(Ι) του 2009 172(Ι) του 2011 8(Ι) του 2012 64(Ι) του 2014 105(Ι) του 2014 140(Ι) του 2014 20(Ι) του 2015 173(Ι) του 2015 111(Ι) του 2016 72(Ι) του 2019.	(γ)	νομική αρωγή σε ποινικές υποθέσεις και σε διασυνοριακές διαδικασίες σε αστικές υποθέσεις σύμφωνα με τον περί Νομικής Αρωγής Νόμο.
Προστασία αναφέροντος ως μάρτυρα σε ποινική διαδικασία. 95(Ι) του 2001		22. Πρόσωπο το οποίο προβαίνει σε αναφορά και ακολούθως συμμετέχει ως μάρτυρας σε οποιαδήποτε ποινική διαδικασία που έχει σχέση με την αναφορά, θεωρείται μάρτυρας που χρήζει βοήθειας, σύμφωνα με τον περί Προστασίας Μαρτύρων Νόμο και εφαρμόζονται, ανάλογα με την περίπτωση, όλα ή οποιοδήποτε από τα μέτρα που προβλέπονται στο Μέρος ΙΙΙ του εν λόγω Νόμου:

15(Ι) του 2014 96(Ι) του 2019.	
	Νοείται ότι, κατά την κρίση του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας, τέτοιο πρόσωπο δύναται να εντάσσεται στο Σχέδιο Προστασίας Μαρτύρων και Συνεργατών της Δικαιοσύνης, οπότε εφαρμόζονται και οι διατάξεις του Μέρους ΙV του περί Προστασίας Μαρτύρων Νόμου.
Μέτρα για την προστασία έναντι αντιποίνων.	23.-(1) Πρόσωπο, από τα προβλεπόμενα στο άρθρο 5 προστατεύεται έναντι αντιποίνων, και
	(α) με την επιφύλαξη των εδαφίων (3) και (4) του άρθρου 4, όταν αναφέρει πληροφορίες σχετικά με παραβάσεις ή προβαίνει σε δημόσια αποκάλυψη σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου, δεν θεωρείται ότι παραβαίνει οποιονδήποτε περιορισμό όσον αφορά την αποκάλυψη πληροφοριών και δεν υπέχει καμία απολύτως ευθύνη σε σχέση με την εν λόγω αναφορά ή δημόσια αποκάλυψη, εφόσον είχε βάσιμους λόγους να πιστεύει ότι η αναφορά ή η δημόσια αποκάλυψη των εν λόγω πληροφοριών ήταν αναγκαία για να αποκαλυφθεί παράβαση σύμφωνα με τον παρόντα Νόμο·
	(β) δεν υπέχει ευθύνη σε σχέση με την απόκτηση των πληροφοριών ή την πρόσβαση στις πληροφορίες που αναφέρονται ή αποκαλύπτονται δημόσια, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου, υπό την προϋπόθεση ότι η εν λόγω απόκτηση ή πρόσβαση δεν συνιστά αυτοτελώς ποινικό αδίκημα·
	Νοείται ότι, κάθε άλλη πιθανή ευθύνη αναφέροντος που προκύπτει από πράξη ή παράλειψη που δεν σχετίζεται με την αναφορά ή τη δημόσια αποκάλυψη ή που δεν είναι απαραίτητη για την αποκάλυψη παράβασης, σύμφωνα με τον παρόντα Νόμο, εξακολουθεί να διέπεται από το εφαρμοστέο ενωσιακό ή/και εθνικό δίκαιο·
	(γ) έχει πρόσβαση σε μέσα έννομης προστασίας έναντι αντιποίνων, περιλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, προσωρινών μέτρων εν αναμονή της απόφασης της νομικής διαδικασίας·
	(δ) δεν υπέχει καμία απολύτως ευθύνη απορρέουσα από αναφορές ή δημόσιες αποκάλυψεις που έγιναν, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Νόμου, στο πλαίσιο αστικής διαδικασίας, περιλαμβανομένης, μεταξύ άλλων, διαδικασίας για δυσφήμιση, προσβολή των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, παράβαση της υποχρέωσης τήρησης του απορρήτου, παράβαση των κανόνων για την προστασία προσωπικών δεδομένων, αποκάλυψη εμπορικού απορρήτου, ή για αιτήσεις αποζημίωσης βάσει του ιδιωτικού, του δημόσιου ή του συλλογικού εργατικού δικαίου·
	Νοείται ότι, το εν λόγω πρόσωπο έχει το δικαίωμα να επικαλεστεί την αναφορά αυτή ή δημόσια αποκάλυψη, ώστε να ζητήσει την απόρριψη της αγωγής, εφόσον κατά τον χρόνο της αναφοράς ή δημόσιας αποκάλυψης είχε βάσιμους λόγους να πιστεύει ότι αυτή ήταν αναγκαία για να αποκαλυφθεί παράβαση, σύμφωνα με τον παρόντα Νόμο·
	(ε) έχει πλήρη πρόσβαση στα ένδικα μέσα και αποζημίωση για τις ζημιές που υφίσταται.
	(2) Στο πλαίσιο αστικής δικαστικής διαδικασίας σχετικά με βλάβη την οποία υπέστη πρόσωπο από τα προβλεπόμενα στο άρθρο 5, και με την επιφύλαξη ότι το εν λόγω πρόσωπο αποδεικνύει ότι προέβη σε αναφορά ή σε δημόσια αποκάλυψη και υπέστη βλάβη, τεκμαίρεται ότι η βλάβη έγινε σε αντίποινα για την αναφορά ή τη δημόσια αποκάλυψη, εκτός εάν το πρόσωπο που έλαβε το μέτρο που προκάλεσε τη βλάβη αποδείξει ότι το εν λόγω μέτρο βασίστηκε σε δεόντως αιτιολογημένους λόγους.
164(Ι) του 2020.	(3) Πρόσωπο, το οποίο αναφέρει ή αποκαλύπτει δημόσια πληροφορίες σχετικά με παραβάσεις που εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Νόμου, οι οποίες περιλαμβάνουν εμπορικά απόρρητα, και το εν λόγω πρόσωπο πληροί τους όρους που τίθενται στον παρόντα Νόμο, η εν λόγω αναφορά ή δημοσιοποίηση θεωρείται νόμιμη, υπό τις προϋποθέσεις που τίθενται στο εδάφιο (2) του άρθρου 4 του περί της Προστασίας της Τεχνογνωσίας και των Επιχειρηματικών Πληροφοριών που δεν έχουν Αποκαλυφθεί (Εμπορικό Απόρρητο) από την Παράνομη Απόκτηση, Χρήση και Αποκάλυψή τους Νόμου.

Δικαστική προστασία και βάρος απόδειξης.	<p>24.-(1) Κάθε πρόσωπο, το οποίο θεωρεί ότι θίγεται από παράβαση των διατάξεων του παρόντος Νόμου δύναται να διεκδικήσει τα δικαιώματά του ενώπιον αρμόδιου δικαστηρίου, ακόμα και εάν η σχέση στο πλαίσιο της οποίας εικάζεται ότι έγινε η παράβαση έχει λήξει, και να χρησιμοποιήσει κάθε πρόσφορο και νόμιμο μέσο για τη στοιχειοθέτηση της παραβάσεως και της πάσης φύσεως ζημιάς που υπέστη λόγω αυτής.</p>
	<p>(2) Σε κάθε δικαστική διαδικασία, εκτός από ποινική, εάν ο διάδικος που ισχυρίζεται ότι θίγεται από παράβαση διατάξεων του παρόντος Νόμου στοιχειοθετεί πραγματικά περιστατικά από τα οποία πιθανολογείται η παράβαση, το βάρος της απόδειξης ότι δεν υπήρξε καμία παράβαση των διατάξεων του παρόντος Νόμου φέρει ο αντίδικός του.</p>
Αρμόδια δικαστήρια και κυρώσεις.	<p>25.-(1) Επιφυλασσόμενης της αποκλειστικής δικαιοδοσίας του Ανωτάτου Δικαστηρίου και του Διοικητικού Δικαστηρίου, δυνάμει των διατάξεων του Άρθρου 146 του Συντάγματος, και εφόσον ο παρών Νόμος δεν προβλέπει διαφορετικά, αρμοδιότητα για την εκδίκαση των εργατικών διαφορών έχει το Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών.</p>
	<p>(2) Σε περίπτωση αγωγής ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου, δυνάμει των διατάξεων της παραγράφου 6 του Άρθρου 146 του Συντάγματος, και υπό τον όρο ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις του ουσιαστικού δικαιώματος σε δίκαιη και εύλογη αποζημίωση, το αρμόδιο Επαρχιακό Δικαστήριο επιδικάζει στον δικαιούχο το μεγαλύτερο από τα ακόλουθα δύο ποσά:</p>
	<p>(α) Την επιδικαστέα, δυνάμει των διατάξεων της παραγράφου 6 του Άρθρου 146 του Συντάγματος, δίκαιη και εύλογη αποζημίωση· ή</p>
	<p>(β) ολόκληρη τη θετική ζημιά, περιλαμβανομένων των αποδοχών υπερημερίας, και χρηματική ικανοποίηση για τυχόν ηθική ή σωματική βλάβη του ενάγοντος που προκλήθηκε από την απόφαση, πράξη ή παράλειψη, η οποία κηρύχθηκε άκυρη σύμφωνα με την παράγραφο 4 του Άρθρου 146 του Συντάγματος.</p>
	<p>(3) Το Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών επιδικάζει δίκαιη και εύλογη αποζημίωση, η οποία καλύπτει τουλάχιστον ολόκληρη τη θετική ζημιά, περιλαμβανομένων των αποδοχών υπερημερίας, και περιλαμβάνει χρηματική ικανοποίηση για τυχόν ηθική ή σωματική βλάβη του αιτητή που προκλήθηκε από τον παραβάτη:</p>
	<p>Νοείται ότι, σε κάθε περίπτωση, στο επιδικαζόμενο πιο πάνω ποσό, προστίθεται και νόμιμος τόκος από την ημερομηνία της παραβάσεως έως την ημερομηνία πλήρους καταβολής της αποζημίωσης.</p>
	<p>(4) Σε περίπτωση απόλυσης κατά παράβαση των διατάξεων του παρόντος Νόμου, το Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών, εκτός από την επιδίκαση της κατά το εδάφιο (3) αποζημίωσης και χωρίς να εξετάσει την καλή ή κακή πίστη του εργοδότη, διατάσσει την επαναπρόσληψη του εργοδοτούμενου και υποχρεώνει τον εργοδότη να αποδέχεται τις υπηρεσίες του, εφόσον ο εργοδοτούμενος το έχει ζητήσει ως θεραπεία:</p>
	<p>Νοείται ότι, σε περίπτωση επαναπρόσληψης, ο εργοδοτούμενος, εφόσον έχει επιδικαστεί σε αυτόν η κατά το εδάφιο (3) αποζημίωση, δεν δικαιούται σε αναδρομική καταβολή μισθών ή άλλων ωφελημάτων, όμως το χρονικό διάστημα της απόλυσης θεωρείται ως υπηρεσία για όλους τους άλλους σκοπούς.</p>
<p>24 του 1967 17 του 1968 67 του 1972 6 του 1973 1 του 1975 18 του 1977 30 του 1979 57 του 1979 82 του 1979 92 του 1979 54 του 1980 12 του 1983 167 του 1987 37 του 1988 18 του 1990</p>	<p>(5) Χωρίς επηρεασμό της γενικότητας των διατάξεων του εδαφίου (1) του άρθρου 6 του περί Τερματισμού Απασχολήσεως Νόμου, οι οποίες εφαρμόζονται σε περιπτώσεις απολύσεων που έγιναν κατά παράβαση των διατάξεων του παρόντος Νόμου, κατά την εκδίκαση από το Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών των αναφερόμενων στο εδάφιο (1) διαφορών εφαρμόζονται οι διατάξεις του εδαφίου (2) του άρθρου 24 σε σχέση με την αντιστροφή του βάρους απόδειξης.</p>

<p>203 του 1990 52(Ι) του 1994 61(Ι) του 1994 26(Ι) του 2001 111(Ι) του 2001 70(Ι) του 2002 79(Ι) του 2002 159(Ι) του 2002 212(Ι) του 2002 110(Ι) του 2003 111(Ι) του 2003 89(Ι) του 2016.</p>	
<p>1 του 1990 71 του 1991 211 του 1991 27(Ι) του 1994 83(Ι) του 1995 60(Ι) του 1996 109(Ι) του 1996 69(Ι) του 2000 156(Ι) του 2000 4(Ι) του 2001 94(Ι) του 2003 128(Ι) του 2003 183(Ι) του 2003 31(Ι) του 2004 218(Ι) του 2004 68(Ι) του 2005 79(Ι) του 2005 105(Ι) του 2005 96(Ι) του 2006 107(Ι) του 2008 137(Ι) του 2009 194(Ι) του 2011 78(Ι) του 2013 7(Ι) του 2014 21(Ι) του 2014 100(Ι) του 2015 148(Ι) του 2017 151(Ι) του 2017 152(Ι) του 2017 98(Ι) του 2020 136(Ι) του 2020.</p>	<p>(6) Σε περίπτωση που η απόφαση του αρμόδιου Δικαστηρίου για αποζημιώσεις βασίζεται σε πράξη ή παράλειψη δημόσιου υπαλλήλου, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 70 του περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμου.</p>
<p>Εκδικητικές ενέργειες εις βάρος αναφέροντος.</p>	<p>26. Η απόλυση αναφέροντα, καθώς και οποιαδήποτε βλαπτική μεταβολή των συνθηκών απασχόλησής ή μέτρο αντιποίνου είναι απολύτως άκυρη, εκτός εάν ο εργοδότης αποδείξει ότι η απόλυση ή η βλαπτική μεταβολή οφείλεται σε λόγο άσχετο προς τη διενέργεια από αυτόν αναφοράς.</p>
<p>Υποχρέωση εργοδότη προς συνδρομή.</p>	<p>27.-(1) Κάθε εργοδότης προστατεύει τους εργοδοτούμενους του από κάθε πράξη προϊσταμένου τους ή προσώπου που είναι υπεύθυνο γι' αυτούς ή οποιουδήποτε άλλου εργοδοτούμενου η οποία συνιστά αντίποινα λόγω της διενέργειας αναφοράς.</p>
	<p>(2)(α) Κάθε εργοδότης, αμέσως μόλις περιέλθουν σε γνώση του συγκεκριμένα αντίποινα λόγω της διενέργειας αναφοράς, λαμβάνει κάθε πρόσφορο μέτρο για την άρση και τη μη επανάληψη των αντιποίνων, καθώς και για την άρση των συνεπειών τους.</p>
<p>Κεφ.148. 87 του 1973 54 του 1978 156 του 1985 41 του 1989 73(Ι) του 1992</p>	<p>(β) Σε περίπτωση που εργοδότης δεν λάβει τα αναφερόμενα στην παράγραφο (α) μέτρα, είναι συναδικοπραγήσας με το πρόσωπο που διέπραξε τις εν λόγω πράξεις, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 11 του περί Αστικών Αδικημάτων Νόμου.</p>

101(Ι) του 1996 49(Ι) του 1997 29(Ι) του 2000 154(Ι) του 2002 129(Ι) του 2006 171(Ι) του 2006 82(Ι) του 2008 66(Ι) του 2012.	
	(3)(α) Κάθε εργοδότης λαμβάνει κάθε πρόσφορο και έγκαιρο μέτρο, για να αποτρέψει τις προβλεπόμενες στο εδάφιο (1) πράξεις:
	Νοείται ότι, για τους σκοπούς του παρόντος εδαφίου, η θέσπιση κώδικα συμπεριφοράς για την αποτροπή των προβλεπόμενων στο εδάφιο (1) πράξεων και η λήψη πρακτικών μέτρων για την εφαρμογή των προνοιών του κώδικα αυτού θεωρείται ως λήψη πρόσφορων και έγκαιρων μέτρων.
	(β) Σε περίπτωση που εργοδότης δεν λάβει τα προβλεπόμενα στην παράγραφο (α) μέτρα και διαπράττονται οι προβλεπόμενες στο εδάφιο (1) πράξεις προς εργοδοτούμενό του αναφέροντα, τότε αυτός είναι συναδικοπραγής με το πρόσωπο που διέπραξε τις εν λόγω πράξεις, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 11 του περί Αστικών Αδικημάτων Νόμου.
Μέτρα για την προστασία των αναφερόμενων.	28. -(1) Ο παρών Νόμος δεν επηρεάζει τις διατάξεις του ενωσιακού ή/και εθνικού δικαίου αναφορικά με τα δικαιώματα πραγματικής προσφυγής αναφερομένου και αμερόληπτου δικαστηρίου, καθώς και το τεκμήριο αθωότητας και τα δικαιώματα υπεράσπισης, περιλαμβανομένου του δικαιώματος ακρόασης και του δικαιώματος πρόσβασης στον φάκελό του.
	(2) Η ταυτότητα του αναφερομένου προστατεύεται καθ' όλη τη διάρκεια ερευνών που άρχισαν με βάση την αναφορά ή τη δημόσια αποκάλυψη.
	(3) Οι κανόνες που ορίζονται στα άρθρα 13, 18 και 19 όσον αφορά την προστασία της ταυτότητας του αναφερόμενου εφαρμόζονται και για την προστασία της ταυτότητας του αναφερομένου.
Αγώγιμο δικαίωμα σε αποζημιώσεις.	29. Άνευ επηρεασμού οποιουδήποτε άλλου ένδικου μέσου ή θεραπείας που προβλέπεται δυνάμει των διατάξεων οποιουδήποτε άλλου Νόμου ή Κανονισμών, πρόσωπο που υπέστη ζημιά από ψευδείς ή ανακριβείς ή παραπλανητικές αναφορές ή ψευδείς ή ανακριβείς ή παραπλανητικές δημόσιες αποκαλύψεις έχει αγώγιμο δικαίωμα εναντίον του αναφερόμενου.
Απαγόρευση άρσης δικαιωμάτων και μέσων έννομης προστασίας.	30. Τα δικαιώματα και τα μέσα έννομης προστασίας που προβλέπονται στον παρόντα Νόμο δεν μπορούν να αρθούν ή να περιοριστούν από συμφωνία, πολιτική, τύπο ή όρο απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης συμφωνίας για διαιτησία πριν από την έγερση διαφοράς.
	ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΟΥΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ
	ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ
Καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής.	31. Το παρόν Μέρος καθορίζει την προστασία που απολαμβάνουν πρόσωπα που αναφέρουν τα ακόλουθα:
	(α) Πράξεις ή παραλείψεις που σχετίζονται με διάπραξη ή πιθανή διάπραξη ποινικού αδικήματος και ιδιαίτερα αδικημάτων διαφθοράς:
	(β) πράξεις ή παραλείψεις που σχετίζονται με μη συμμόρφωση προσώπου με οποιαδήποτε νόμιμη υποχρέωση επιβάλλεται σε αυτό:
	(γ) παραβάσεις που θέτουν ή πιθανόν να θέσουν σε κίνδυνο την ασφάλεια ή την υγεία οποιουδήποτε προσώπου:
	(δ) παραβάσεις που προκαλούν ή πιθανόν να προκαλέσουν ζημιά στο περιβάλλον.

Προσωπικό πεδίο εφαρμογής.	32. -(1) Οι διατάξεις του παρόντος Μέρους εφαρμόζονται σε πρόσωπα-
	(α) που έχουν την ιδιότητα του «εργοδοτούμενου» ή του «αυτοτελώς εργαζομένου»·
	(β) που αναφέρουν ή αποκαλύπτουν δημόσια πληροφορίες σχετικά με παραβάσεις που έχουν αποκτηθεί, στο πλαίσιο εργασιακής σχέσης, η οποία έχει έκτοτε λήξει·
	(γ) των οποίων η εργασιακή σχέση δεν έχει ακόμη αρχίσει, σε περιπτώσεις που πληροφορίες σχετικά με παραβάσεις έχουν αποκτηθεί κατά τη διάρκεια της διαδικασίας πρόσληψης ή σε άλλο στάδιο διαπραγμάτευσης πριν από τη σύναψη σύμβασης ή την έναρξη της εργοδότησης.
	(2) Τα μέτρα για την προστασία των αναφερόντων τα οποία ορίζονται στο Κεφάλαιο V, εφαρμόζονται κατά περίπτωση σε-
	(α) διαμεσολαβητές·
	(β) τρίτα πρόσωπα που συνδέονται με τον αναφέροντα και που ενδεχομένως να υποστούν αντίποινα σε εργασιακό πλαίσιο, περιλαμβανομένων συναδέλφων του αναφερόντος ή συγγενών αυτού εξ αίματος ή εξ αγχιστείας μέχρι τέταρτου βαθμού· και
	(γ) νομικά πρόσωπα, τα οποία ο αναφέρων έχει στην ιδιοκτησία του, για τα οποία εργάζεται ή συνδέεται με άλλο τρόπο με εργασιακή σχέση.
Προϋποθέσεις για την προστασία των αναφερόντων.	33. -(1) Πρόσωπο, από τα προβλεπόμενα στο άρθρο 32 το οποίο επωνύμως αναφέρει παραβάσεις σχετικά με πράξεις που καθορίζονται στο άρθρο 31, έχει δικαίωμα προστασίας δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Μέρους, εφόσον-
	(α) είχε βάσιμους λόγους να θεωρεί ότι οι πληροφορίες σχετικά με παραβάσεις που ανέφερε ήταν αληθείς κατά τον χρόνο της αναφοράς και ότι οι πληροφορίες αυτές εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Μέρους·
	(β) υπέβαλε αναφορά είτε εσωτερικά, σύμφωνα με το άρθρο 34, είτε εξωτερικά σύμφωνα με το άρθρο 35, ή προέβη σε δημόσια αποκάλυψη, σύμφωνα με το άρθρο 36· και
	(γ) η αναφορά δεν έγινε κατά παράβαση του δικηγορικού ή ιατρικού απορρήτου ή δεν συνιστά διάπραξη ποινικού αδικήματος·
	Νοείται ότι, σε περίπτωση που πρόσωπο κατήγγειλε ή δημοσιοποίησε πληροφορίες σχετικά με παραβάσεις ανωνύμως, αλλά στη συνέχεια ταυτοποιήθηκε και υφίσταται αντίποινα, έχει δικαίωμα προστασίας δυνάμει των διατάξεων του Κεφαλαίου V, υπό τον όρο ότι πληροί τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο παρόν εδάφιο.
ΚΕΦΑΛΑΙΟ II ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ	
Αναφορά μέσω εσωτερικών διαύλων αναφοράς.	34. Πρόσωπο από τα προβλεπόμενα στο άρθρο 32 δύναται να παρέχει πληροφορίες σχετικά με παραβάσεις, αρχικά μέσω των εσωτερικών διαύλων αναφοράς, οι οποίοι προβλέπονται στο Κεφάλαιο II του Μέρους II, τηρουμένων των διαδικασιών που προβλέπονται στο εν λόγω Κεφάλαιο, πριν από την αναφορά σε αρμόδια αρχή, στις περιπτώσεις που η παράβαση μπορεί να αντιμετωπισθεί με αποτελεσματικότητα εσωτερικά και εφόσον ο αναφέρων θεωρεί ότι δεν υπάρχει κίνδυνος αντιποίνων·
	Νοείται ότι, οι διατάξεις του Κεφαλαίου V του Μέρους II, εφαρμόζονται κατ' αναλογίαν και στις αναφορές που διενεργούνται δυνάμει των διατάξεων του παρόντος Μέρους.
ΚΕΦΑΛΑΙΟ III ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ	

Αναφορά μέσω εξωτερικών διαύλων αναφοράς.	35. Με την επιφύλαξη της παραγράφου (β) του εδαφίου (1) του άρθρου 36, ο αναφέρων αναφέρει πληροφορίες σχετικά με παραβάσεις χρησιμοποιώντας τους διαύλους και τις διαδικασίες που προβλέπονται στα άρθρα 11 και 12, αφού έχει προηγουμένως υποβάλει αναφορά μέσω του εσωτερικού διαύλου αναφοράς, ή υποβάλλοντας αναφορά απευθείας σε αρμόδια αρχή:
	Νοείται ότι, σε περίπτωση που ο αναφέρων έχει υποβάλει αναφορά μέσω εσωτερικού διαύλου και, ενόσω εκκρεμεί η διαδικασία ενώπιον του εσωτερικού διαύλου, υποβάλλει εξωτερική αναφορά, η διαδικασία ενώπιον του εσωτερικού διαύλου διακόπτεται:
	Νοείται περαιτέρω ότι, οι διατάξεις του Κεφαλαίου V του Μέρους II, εφαρμόζονται κατ' αναλογίαν και στις αναφορές του παρόντος Μέρους.
ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ	
Δημόσια αποκάλυψη.	36.-(1) Πρόσωπο από τα προβλεπόμενα στο άρθρο 32 το οποίο προβαίνει σε δημόσια αποκάλυψη σχετικά με παραβάσεις που εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος Μέρους έχει δικαίωμα προστασίας δυνάμει των διατάξεων του Κεφαλαίου V, εάν πληρούται οποιαδήποτε από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
	(α) Ο αναφέρων υπέβαλε προηγουμένως αναφορά εσωτερικά και εξωτερικά, ή μόνο εξωτερικά σύμφωνα με τα Κεφάλαια II και III, αλλά δεν αναλαμβάνεται καμία ενδεδειγμένη ενέργεια ως ανταπόκριση στην αναφορά εντός του χρονικού διαστήματος που προβλέπεται στην παράγραφο (ε) του εδαφίου (1) του άρθρου 9 και στην παράγραφο (δ) του εδαφίου (1) του άρθρου 12: ή
	(β) έχει βάσιμους λόγους να πιστεύει ότι-
	(i) το δημόσιο συμφέρον απειλείται από άμεσο ή έκδηλο κίνδυνο ή κίνδυνο μη αναστρέψιμης βλάβης ή υπάρχει άλλη σοβαρή κατάσταση έκτακτης ανάγκης: ή
	(ii) σε περίπτωση εξωτερικής αναφοράς, υπάρχει κίνδυνος αντιποίνων ή υπάρχει μικρή προοπτική να αντιμετωπισθεί αποτελεσματικά η παράβαση, λόγω των ιδιαίτερων περιστάσεων της υπόθεσης, όπως όταν αποδεικτικά στοιχεία δυνατόν να συγκαλυφθούν ή να καταστραφούν ή όταν αρχή δυνατόν να βρίσκεται σε αθέμιτη σύμπραξη με τον υπαίτιο της παράβασης ή να είναι αναμεμειγμένη στην παράβαση.
	(2) Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζονται στις περιπτώσεις κατά τις οποίες πρόσωπο αποκάλυπτει πληροφορίες απευθείας στον Τύπο, σύμφωνα με εθνικές διατάξεις που θεσπίζουν σύστημα προστασίας σχετικό με την ελευθερία της έκφρασης και πληροφόρησης:
	Νοείται ότι, το πρόσωπο αυτό υπόκειται στις διατάξεις της νομοθεσίας αναφορικά με την ύπαρξη αστικής ευθύνης.
ΚΕΦΑΛΑΙΟ V ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	
Απαγόρευση αντιποίνων και μέτρα προστασίας.	37. Οι διατάξεις του Κεφαλαίου VI του Μέρους II εφαρμόζονται κατ' αναλογίαν στις περιπτώσεις του παρόντος Κεφαλαίου και τα πρόσωπα που εμπíπτουν στο προσωπικό πεδίο εφαρμογής που προβλέπεται στο άρθρο 32 απολαμβάνουν τα ίδια μέτρα προστασίας ως καταγράφονται στο Κεφάλαιο VI του Μέρους II.
Μέτρα επιείκειας σε περίπτωση συνεργασίας με τις δικτικές αρχές.	38. Ανεξάρτητα από τις προβλεπόμενες ποινές σε διατάξεις οποιουδήποτε Νόμου αναφορικά με αδικήματα διαφθοράς-

	(α)	το ανώτατο όριο ποινής που δυνατόν να επιβληθεί από το δικαστήριο σε πρόσωπο που καταδικάζεται, κατόπιν δικής του παραδοχής, για διάπραξη ή συμμετοχή σε αδίκημα διαφθοράς που αφορά δωροδοκία λειτουργού του δημοσίου ή αξιωματούχου, είναι το ήμισυ του ανώτατου ορίου της ποινής που προβλέπεται στον οικείο νόμο για το αδίκημα της διαφθοράς, εάν ως αποτέλεσμα της ουσιώδους του συνεργασίας με τις διωκτικές αρχές άρχισε η ποινική δίωξη εναντίον του λειτουργού του δημοσίου ή του αξιωματούχου.
	(β)	το ανώτατο όριο ποινής που δυνατόν να επιβληθεί από το δικαστήριο σε λειτουργό του δημοσίου ή αξιωματούχο που καταδικάζεται, κατόπιν δικής του παραδοχής, για διάπραξη ή συμμετοχή σε αδίκημα διαφθοράς, είναι το ήμισυ του ανώτατου ορίου της ποινής που προβλέπεται στον οικείο νόμο για το αδίκημα της διαφθοράς, εάν ως αποτέλεσμα της ουσιώδους του συνεργασίας με τις διωκτικές αρχές άρχισε η ποινική δίωξη εναντίον άλλων, ανώτερων του ίδιου λειτουργών του δημοσίου ή αξιωματούχων για τη συμμετοχή τους στο αδίκημα, και εάν μεταβιβάσει στο δημόσιο παν ληφθέν από τον ίδιο περιουσιακό όφελος.
ΜΕΡΟΣ IV ΠΟΙΝΙΚΑ ΑΔΙΚΗΜΑΤΑ		
Ποινική ευθύνη φυσικού προσώπου.	39.-(1) Φυσικό πρόσωπο το οποίο-	
	(α)	παρεμποδίζει ή αποπειράται να παρεμποδίσει την υποβολή αναφοράς ή
	(β)	προβαίνει σε αντίποινα σε βάρος προσώπου από τα προβλεπόμενα στα άρθρα 5 ή 32 ή
	(γ)	κινεί κακόβουλη διαδικασία κατά προσώπου από τα προβλεπόμενα στα άρθρα 5 ή 32 ή
	(δ)	παραβαίνει την υποχρέωση τήρησης του εμπιστευτικού χαρακτήρα της ταυτότητας του αναφερόντος, κατά τα αναφερόμενα στο άρθρο 17.
	είναι ένοχο ποινικού αδικήματος και, σε περίπτωση καταδίκης του, υπόκειται σε ποινή φυλάκισης που δεν υπερβαίνει τα τρία (3) έτη ή σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τις τριάντα χιλιάδες ευρώ (€30.000) ή και στις δύο αυτές ποινές.	
	(2) Πρόσωπο το οποίο εν γνώσει του προβαίνει σε ψευδείς αναφορές ή σε ψευδείς δημόσιες αποκαλύψεις είναι ένοχο ποινικού αδικήματος και, σε περίπτωση καταδίκης του, υπόκειται σε ποινή φυλάκισης που δεν υπερβαίνει τα τρία (3) έτη ή σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τις τριάντα χιλιάδες ευρώ (€30.000) ή και στις δύο αυτές ποινές.	
Ποινική ευθύνη νομικού προσώπου.	40.-(1) Νομικό πρόσωπο υπέχει την ίδια ευθύνη και δύναται να διωχθεί για οποιοδήποτε αδίκημα προβλέπεται στον παρόντα Νόμο το οποίο διαπράττεται για λογαριασμό του εν λόγω νομικού προσώπου από οποιοδήποτε πρόσωπο ενεργεί είτε ατομικά είτε ως μέλος οργάνου του νομικού αυτού προσώπου ή/και ασκεί εντός του νομικού προσώπου διευθυντική εξουσία, η οποία στηρίζεται είτε σε εξουσία αντιπροσώπευσης είτε σε εξουσία λήψης αποφάσεων για λογαριασμό του νομικού προσώπου είτε σε εξουσία άσκησης ελέγχου εντός του νομικού προσώπου.	
	(2) Άνευ επηρεασμού των διατάξεων του εδαφίου (1), νομικό πρόσωπο υπέχει την ίδια ευθύνη και δύναται να διωχθεί σε περίπτωση που η έλλειψη εποπτείας ή ελέγχου εκ μέρους του αναφερόμενου στο εδάφιο (1) προσώπου καθιστά δυνατή τη διάπραξη οποιουδήποτε αδικήματος προβλέπεται στον παρόντα Νόμο για λογαριασμό του νομικού προσώπου από πρόσωπο ιεραρχικά υπαγόμενο σε αυτό.	
	(3) Σε περίπτωση που νομικό πρόσωπο κριθεί ένοχο δυνάμει των εδαφίων (1) και (2), υπόκειται σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τις τριάντα χιλιάδες ευρώ (€30.000).	
	ΜΕΡΟΣ V ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	

Διατάγματα και Κανονισμοί.	<p>41.-(1) Το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται να εκδίδει Κανονισμούς, για τη ρύθμιση κάθε θέματος το οποίο απορρέει από τις διατάξεις του παρόντος Νόμου και το οποίο χρήζει ή είναι δεκτικό περαιτέρω ρυθμίσεως.</p>
	<p>(2) Άνευ επηρεασμού της γενικότητας των διατάξεων του εδαφίου (1), οι εν λόγω Κανονισμοί δύναται να προβλέπουν για όλα ή μερικά από τα ακόλουθα θέματα:</p>
	<p>(α) Τη λειτουργία των εσωτερικών και εξωτερικών διαύλων αναφοράς και τις διαδικασίες παραλαβής βεβαίωσης λήψης αναφοράς, χειρισμού και λήψης μέτρων παρακολούθησης·</p>
	<p>(β) την ενημέρωση των αναφερόντων για τις διαδικασίες υποβολής αναφοράς ή και δημόσιας αποκάλυψης και τα δικαιώματα και υποχρεώσεις τους, σε περίπτωση εκδήλωσης αντιποίνων ή εύλογης υπόνοιας περί εκδήλωσης αντιποίνων.</p>
	<p>(3) Το Υπουργικό Συμβούλιο, μετά από πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως δύναται να καθορίσει με διάταγμα επιπλέον αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς του παρόντος Νόμου.</p>
Μεταβατική διάταξη.	<p>42. Νομικό πρόσωπο του ιδιωτικού τομέα με πενήντα (50) έως διακόσιους σαράντα εννέα (249) εργαζομένους καθιερώνει τους δίαυλους και διαδικασίες για εσωτερική αναφορά, όπως προβλέπεται στο άρθρο 8 μέχρι τις 17 Δεκεμβρίου 2023.</p>